

6. november 2025

Tilladelse til regulering af Funder Å samt etablering af bro over vandløbet

Silkeborg Kommune meddeler hermed tilladelse til regulering af det beskyttede vandløb Funder Å i forbindelse med nedlukning af Skærskov Dambrug (figur 1). Projektet har til formål at genskabe naturen i ådalen omkring dambruget ved omlægning af vandløbet samt etablering af gydebanker og udlægning af skjulesten. Derudover meddeles der tilladelse til etablering af én bro over Funder Å, og yderligere træffes der afgørelse om uafklarede økonomiske spørgsmål og erstatning ift. disse.

Tilladelsen indeholder fire afgørelser:

- Tilladelse efter vandløbslovens¹ § 16 og 17, samt § 3 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og restaurering m.v.² til regulering af Funder Å, herunder omlægning og udlægning af gydegrus og skjulsten.
- Tilladelse efter § 47 i vandløbsloven og efter § 9, stk. 1 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. til at etablere en bro over Funder Å i forbindelse med omlægning af vandløbet.
- Dispensation efter naturbeskyttelseslovens³ § 65, stk. 2, jf. § 3, i lov om naturbeskyttelse til tilstandsændring af det § 3-beskyttede vandløb Funder Å, herunder afsnøring af 320 m åløb ved sløjfning af strækning på 51 m, samt etablering af nyt vandløbsstryk og dertilhørende sløjfning og opfyldning af 22 m vandløbsstrækning.
- Afgørelse, ift. erstatningskrav fra nabo om retten til yderligere kompensation, med hjemmel i § 19, stk. 2 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og restaurering m.v.²

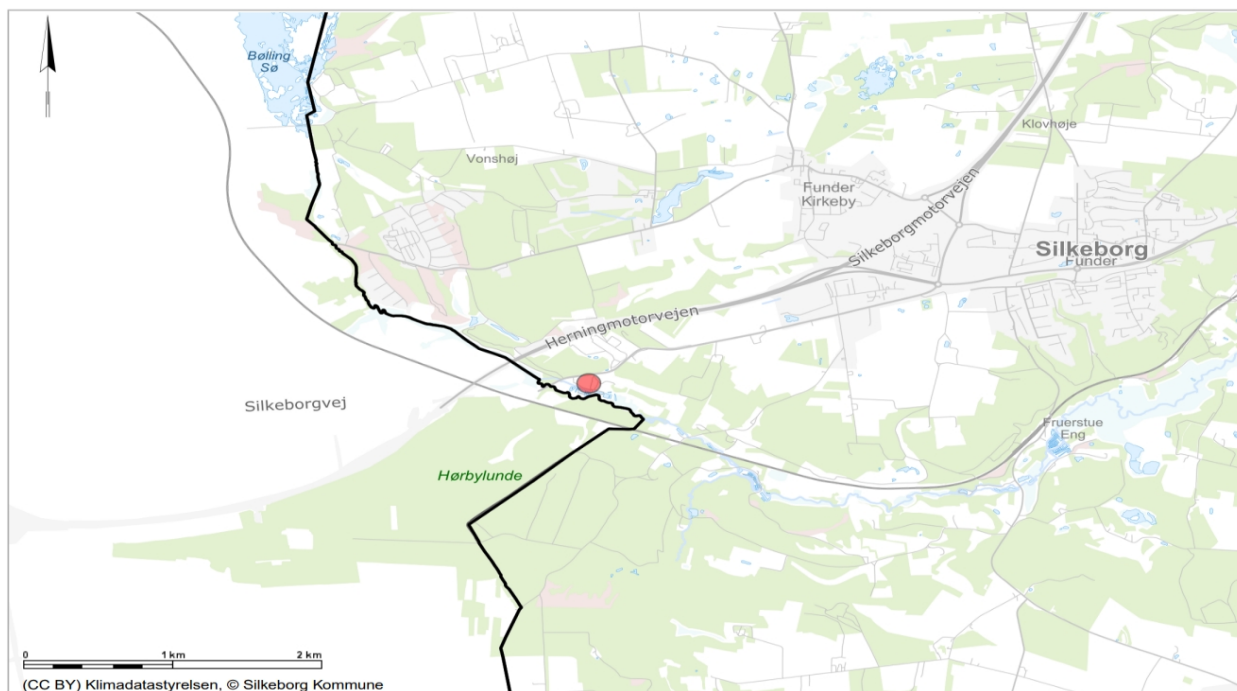
Projektområdet grænser op til Ikast-Brande Kommune, og arbejdet vil derfor også have betydning for arealer tæt ved kommunegrænsen. Ikast-Brande Kommune er blevet orienteret om projektet.

¹ LBK. nr. 1217 af 25/11/2019 om vandløb.

² Bek. nr. 834 af 27/06/2016 om vandløbsregulering og -restaurering m.v.

³ LBK nr. 927 af 28/06/2024 om naturbeskyttelse.

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Hvis afgørelsen bliver påklaget, må dispensationen ikke udnyttes, før sagen er afgjort af Miljø- og Fødevareklagenævnet, medmindre nævnet bestemmer andet.

Figur 1. Projektområdet er placeret ved Skærskov Dambrug beliggende ved Funder Å tæt på kommunegrænsen til Ikast-Brande Kommune. Kommunegrænsen er markeret med en tyk, sort streg.

Afgørelse

Vandløbsloven

Tilladelse meddeles efter vandløbslovens § 16 og 17 og § 3 i bekendtgørelsen om vandløbsregulering og – restaurering m.v. til omlægning af Funder Å og udlægning af gydegrus og skjulsten.

Tilladelse til regulering af Funder Å meddeles på følgende vilkår:

1. Reguleringen skal foretages som ansøgt.
2. Der må ikke anvendes materialer, som er behandlet med miljøskadelige stoffer i eller ved vandløbet.
3. Grusmaterialet til udlægning på vandløbsbunden må ikke indeholde porøst flintesten eller kalk.
4. Det skal sikres, at udvaskning af sand, jord, sten og grus begrænses mest muligt under og efter anlægsarbejdet.
5. Bygherre kan, hvis det skønnes formålstjenligt, lave mindre tekniske ændringer under anlægsarbejdet.
6. Hvis der i forbindelse med anlægsarbejdet konstateres ukendte dræn, skal deres afvanding sikres, og Silkeborg Kommune, Natur og Miljø, orienteres om eventuelle ændringer i dræn.

Der meddeles i henhold til § 47 i vandløbsloven og efter § 9, stk. 1 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. tilladelse til at etablere en bro over Funder Å i forbindelse med omlægning af vandløbet på følgende vilkår:

1. Anlægsarbejdet skal udføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.
2. Det skal sikres, at udvaskning af sand, jord, sten og grus begrænses mest muligt under og efter anlægsarbejdet.
3. Hvis broen på et senere tidspunkt skaber afstrømningsmæssige udfordringer eller på anden måde påvirker vandløbet uhensigtsmæssigt, kan vandløbsmyndigheden kræve den fjernet.
4. Såfremt vandløbet på et tidspunkt skal reguleres, restaureres eller tilsvarende, kan ejer af broen blive ansvarlig for, at broen flyttes, så et vandløbsprojekt kan gennemføres.
5. Hvis træværket skal behandles eller rengøres, må der udelukkende bruges produkter, der er beregnede til brug i ferskvand og som er miljømærkede med Svanen eller EU-blomsten.
6. Det er lodsejers ansvar at fjerne broen, hvis den på et tidspunkt ikke vedligeholdes og ikke er sikker at benytte.

Naturbeskyttelsesloven

Der gives dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, jf. § 3 til at det oprindelig forløb af Funder Å afsnøres over en strækning på 320 m ved sløjfning af strækning på 51 m samt etablering af nyt vandløbsløb og dertilhørende sløjfning og opfyldning af 22 m vandløbsstrækning.

Dispensationen gives på følgende vilkår:

1. Anlægsarbejdet skal udføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.
2. Hvis der sker skader på andens mands ejendom i forbindelse med etableringen, skal ejer straks underrettes herom, og skaden skal udbedres efter aftale mellem ansøger og ejer.

Arealerne omkring Funder Å nær projektområdet er beskyttet jf. naturbeskyttelseslovens § 3. Dispensation til tilstandsændring af disse terrestriske naturtyper meddeles særskilt.

Tilladelserne bortfalder, såfremt de ikke udnyttes senest 3 år fra godkendelsesdatoen.

Ifølge museumslovens⁴ § 27 stk. 2 gælder følgende: Findes der under jordarbejde spor af fortidsminder, skal arbejdet standses, i det omfang det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum. Henvendelse til Silkeborg Museum tlf. 86 82 14 99 eller

⁴ LBK nr. 4 af 7/7/2025 om museumslov.

info@silkeborgmuseum.

Økonomiske tvister

Afgørelse om erstatning træffes med hjemmel i § 19, stk. 2 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restauration m.v.:

- Vandløbsmyndigheden træffer hermed afgørelse om, at erstatningskrav, fremsendt af nabo og ejer af matrikel 3be, Pårup By, Engesvang, på 450.000 kr. i forbindelse med naturgenopretningsprojektet ved Skærskov Dambrug, ikke kan imødekommes.
- Vandløbsmyndigheden træffer desuden afgørelse om, at samme nabo i stedet har krav på en økonomisk erstatning på 4.500 kr.

Kompensationen, på 4.500 kr., udbetales af projektejer (Silkeborg Kommune) senest 4 uger efter, at projektet er gennemført.

Baggrund

Ejer af Skærskov Dambrug ønsker at lukke produktionen samt reetablere hele dambrugsområdet til et naturområde. Silkeborg Kommune har indvilliget i at gennemføre naturgenopretning i området ved etablering af et lavbundsprojekt.

Nuværende forhold

Skærskov Dambrug ligger i Midtjylland vest for Silkeborg i et sandet og bakket terræn. Dambruget består af en række jorddamme, et betonanlæg samt en række damme, der ikke længere er i drift (figur 4). Dambruget tager vand ind fra Funder Å til produktionen, mens resten af vandet løber uden om dambrugsproduktionen i skel mellem matrikel 4aa, Funder Kirkeby By, Funder og matrikel 3be, Pårup By, Engesvang (figur 5), som ejes af henholdsvis dambrugsejer og nabo til dambrugsområdet. Dambrugsarealet udgøres af et ca. 1,2 ha stort område.

Projektet

Lavbundsprojektet indebærer en større terrænregulering samt en omlægning af Funder Å. Et 320 meter langt forløb af Funder Å afsnøres, og der etableres et nyt 466 meter slynget forløb af vandløbet hen over arealet så tæt på terræn som muligt. Det terrænnære åløb vil hæve vandstanden i området. Da jorden omkring dambruget indeholder meget kulstof, vil vandstandshævningen udover de gavnlige natureffekter bidrage til at tilbageholde kulstof i jorden.

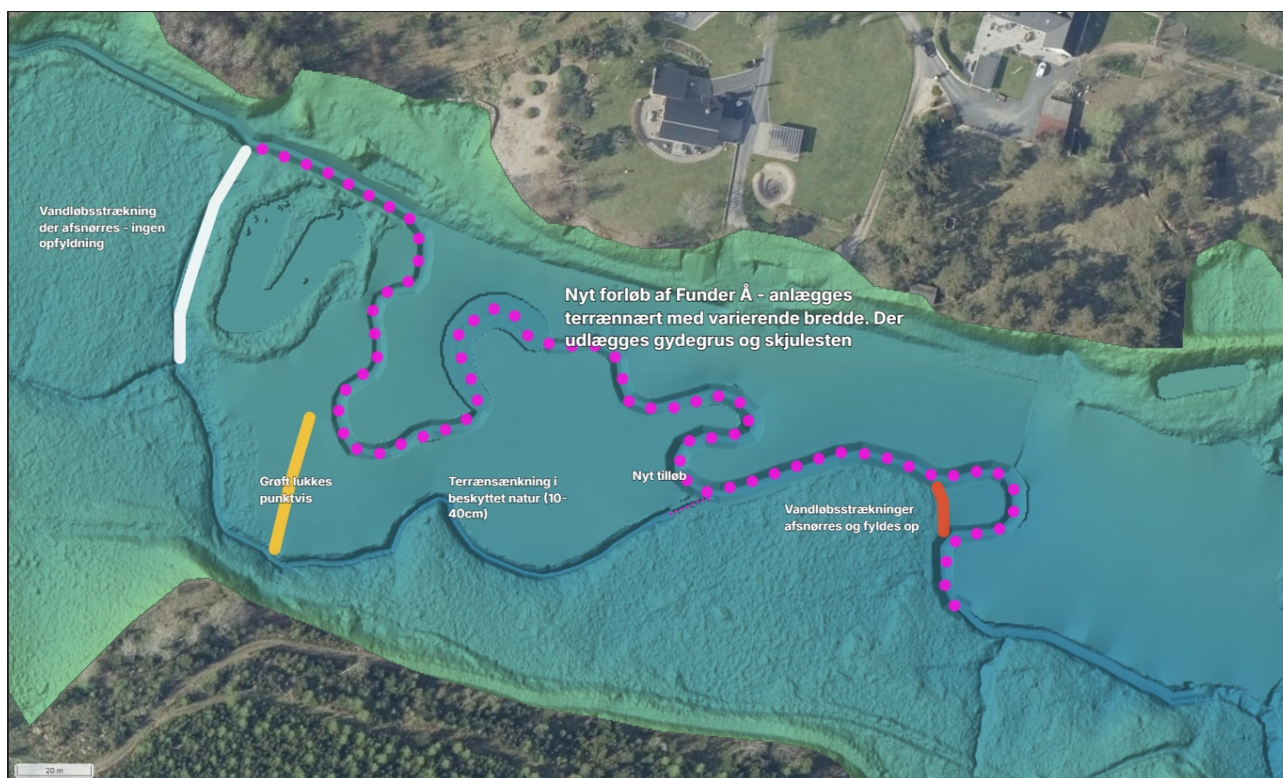
Projektet indebærer også et større oprydningsarbejde, hvor dambrugsanlægget fjernes.

Projektbeskrivelse

Nyt forløb af Funder Å

Der etableres et 466 m nyt hovedløb af Funder Å gennem det tidligere dambrugsareal (figur 2). Det nye forløb af åen ledes sammen med det eksisterende forløb tæt ved dam nr. 14 (figur 4). Vandløbet anlægges med en bundbredde på ca. 1,5 m, dog med varierende bredde. Der udlægges 7 gydebanks samt skjulesten på hele strækningen.

Vandløbet anlægges så terrænnært som muligt med varierende faldforhold på 3-5‰. Der anlægges flade anlæg med variation, der følger terrænen og vandløbets sving. Dette indebærer fladeste anlæg i indersving og lidt stejlere anlæg i ydersving. Der tages udgangspunkt i et skråningsanlæg på 1:5 eller fladere på indersiden af sving og 1:3 på ydersiden af sving. Skråningsanlægget ændres, så det følger det omkringliggende terræn og holdes så fladt som muligt på hele strækningen.

Figur 2. Projekttiltag ved Skærskov Dambrug, hvor det nye forløb af Funder Å er markeret med lilla prikker.

Etablering af nyt tilløb og afsnøring

Det nuværende forløb af Funder Å bevares som det er i dag, selvom vandløbet ikke skal føre vandet fra Funder Å. Forløbet bevares for at kildevand fra de omkringliggende områder fortsat kan ledes til vandløbet. Én kort strækning på 22 m af vandløbet sløjfes og fyldes op med overskudsjord (rød streg på figur 2). Der etableres et nyt tilløb fra det eksisterende forløb af Funder Å (lilla streg på figur 2). Tilløbet graves som en let slynget rende med en bundbredde på 0,3 m. Udløbet i Funder Å skal ligge 20-30 cm over den projekterede bund i Funder Å. Renden anlægges med ca. 2-4 ‰ fald på bunden mod Funder Å. Tilløbet vil fungere som en opstemning og den vil medføre øget grundvandsstigning omkring det eksisterende forløb af Funder Å. Hævning af grundvandsspejlet bidrager til en højere tilbageholdelse af kulstof i jorden.

Den vestligste del af det eksisterende Funder Å som sløjfes fyldes ikke op med jord, da det vurderes, at området er meget svært tilgængeligt med maskiner (hvid streg på figur 2). Derfor etableres der en spuns eller anden form for fysisk barriere for enden af vandløbet. Anlægget bibeholdes indtil forløbet begynder at fyldes op af sig selv, hvorefter det fjernes.

Sløjfning af grøft

En mindre grøft i den vestlige del af området fyldes punktvis for at øge grundvandsstanden i området. Grøften leder trykvand/kildevand ud i det gamle forløb af Funder Å (gul streg på figur 2).

Gydebanker

Der udlægges et ca. 0,3 m tykt lag af stentype 1 på 7 mindre strækninger af ca. 10-12 m længde, hvorfor jordprofilet i åen uddybes med ca. 0,3 m således der er plads til stenene (figur 3).

Der udlægges 2-3 bundsten og kampesten (120 mm-300 mm) for hver meter i hele det nye forløb af Funder Å.

Samlet set tilføres der 40 m³ gydegrus (stentype I) og ca. 1400 stk. bundsten/kampesten til det nye forløb af Funder Å.

Følgende stenblandinger anvendes:

Stentype 1

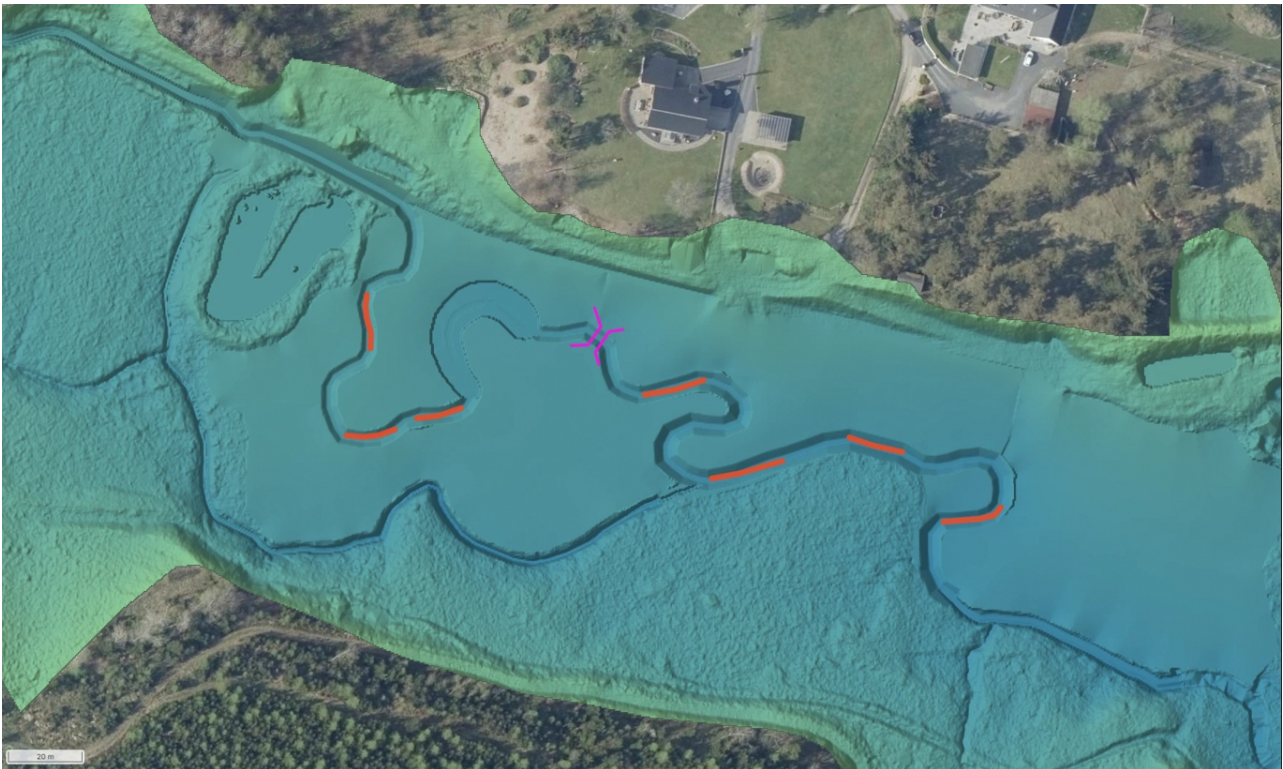
Nøddesten: 16-32 mm 75%

Singles: 32-110 mm 25 %

Øvrige stentyper

Bundsten: 120-200 mm

Kampesten 200-300 mm

Figur 3. De 7 gydebanks, der skal etableres i det nye forløb af Funder Å, er markeret med røde streger. Broen, der ønskes etableret over vandløbet, er markeret med lilla.

Etablering af midlertidigt sandfang

I forbindelse med etablering af det nye forløb af Funder Å uddybes bunden af dam nr. 14 (figur 4) så den kan fungere som midlertidigt sandfang inden det nye forløb af åen ledes ind i det eksisterende.

Det midlertidige sandfang vedligeholdes under anlægsarbejdet for at modvirke sandvandring til Funder Å. Det kan således i anlægsperioden blive nødvendigt løbende at oprense delområder af dammen for at opretholde funktionen.

Når anlægsarbejderne er afsluttet, bliver det midlertidige sandfang ikke vedligeholdt eller opretholdt.

Terrænregulering

Ved projektet vil det være nødvendigt at foretage en komplet ombygning af terrænet i området, for at et terrænnært forløb af Funder Å kan etableres. Dette sker overordnet ved:

- Afgravning af terræn i store dele af projektområdet
- Udgravning af nyt vandløbsprofil for Funder Å (ca. 466 m)
- Hel eller delvis opfyldning af damme
- Opfyldning af kanaler
- Opfyldning af én kortere strækning af det nuværende vandløbsforløb
- Generel planering/sammenbygning af terrænet

Jordarbejdet udføres på en sådan måde, at området efterfølgende fremstår med en naturlig udformning med en bred lavning centralt, der skråner i vandløbets naturlige afstrømningsretning. Terrænet ombygges efter samme princip som de eksisterende forhold, hvorved der skabes plateauer med et lavt terrænfald, som adskilles af skrænter med stort fald.

Der er opstillet en forventet jordbalance for hele projektet. Der skal håndteres ca. 4300 m³ jord, men der forventes at være balance i afgravning og opfyldning

Anvendelsen/genindbygningen af jord afvejes og tilpasses i forhold til type og anvendelsesformål. Herunder bliver bundsediment og tilsvarende ikke anvendt i forbindelse med opbygning af skråningsanlæg og lignende, men i stedet indbygges dette i bunden af damme, der opfyldes. Til opbygning af væsentlige elementer anvendes i stedet råjord.

Dræn

Det forventes ikke, at der er dræn i området. Der er flere rørledninger på dambrugsarealet og alle afbrydes som en del af projektet.

Håndtering af vand fra damme/søer

Flere damme vil være vandfyldte når anlægsarbejdet igangsættes. Af hensyn til vandkvaliteten i Funder Å pumpes der ikke store mængder vand direkte i vandløbet. Dam nr. 12 bruges som midlertidigt bassin til at overpumpe vand fra de øvrige dele af anlægget i en

periode (figur 4). Her kan partikler i vandet bundfældes inden det løber videre til vandløbet.

Figur 4. Oversigt over damme og søer ved Skærskov Dambrug.

Bro over Funder Å

Der etableres en enkel bro over vandløbet for adgang til arealet syd for det nye forløb (figur 3). Broen udføres i vejrbestandigt træ der er modstandsdygtigt over for råd og svamp (f.eks. egetræ eller douglas) og skal som minimum have gelænder på den ene side. Broen skal kunne bære et let køretøj som f.eks. en ATV. Den præcise placering af broen aftales nærmere med lodsejer.

Økonomiske tvister i forbindelse med projektet

I projektets høringsperiode har nabo til projektområdet, ejeren af matrikel 3be, Pårup By, Engesvang, tilkendegivet, at han efter projektets gennemførelse stadig ønsker at bevare Funder Å som skel mellem hans og dambrugsejers matrikel (bilag 1). Det har medført, at projektet er blevet tilrettet således, at en større del af hovedforløbet af Funder Å bevares i skel og, at der etableres endnu et slyng i den østlige del af projektområdet (figur 5).

Naboen har ved mail den 3. oktober 2025 fremsendt et erstatningskrav på 450.000 kr. som kompensation for, at hovedforløbet af Funder Å, på en strækning af ca. 140 meter, flyttes væk fra skellet mellem hans og dambrugsejers matrikel (figur 5).

Ifølge § 19, stk. 2 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v.² skal tilladelsen, til projektet ved Skærskov Dambrug, indeholde endelig afgørelse om økonomiske

spørgsmål og erstatning ift. disse. Vandløbsmyndigheden har derfor truffet afgørelse om det erstatningskrav, der er rejst af naboen samt forholdt sig til retten til eventuel anden eller yderligere kompensation.

Begrundelse for afgørelse

Det skal indledningsvis bemærkes, at dambrugsejer, som en del af projektet, har indvilliget i, at naboen (ejer af matrikel 3be, Pårup By, Engesvang), som kompensation for projektet, får et areal på 200 m² af det tidligere dambrugsareal, hvor det nye forløb af Funder Å skal løbe i et slyng (figur 5).

Naboens argumenter, for at rejse et yderligere erstatningskrav på 450.000 kr., forstås af vandløbsmyndigheden som følgende:

- at dambrugsejers matrikel som konsekvens af projektet får en forøget salgsværdi på 50 % på grund af forøget herlighedsværdi
- tab af fiskerettigheder på strækningen af ca. 140 meter, hvor Funder Å flyttes og erstattes med et tilløb med mindre vandmængde

Det er vandløbsmyndighedens vurdering, at en eventuel værdiforøgelse af dambrugsejers matrikel ikke kan bruges som rettesnor for fastlæggelsen af værditabet for naboens matrikel. Der foreligger ikke dokumentation for værdiforøgelsen, og det er dertil vandløbsmyndighedens vurdering, at naboens ejendom som konsekvens af, at naboejendommen ændres fra dambrugsproduktion til natur, vil opleve en eventuel sammenlignelig værdiforøgelse med naboejendommens snarere end en værdiforringelse. Det vurderes derfor, at det potentielle tab for naboen alene består af et tab af fiskerettigheder.

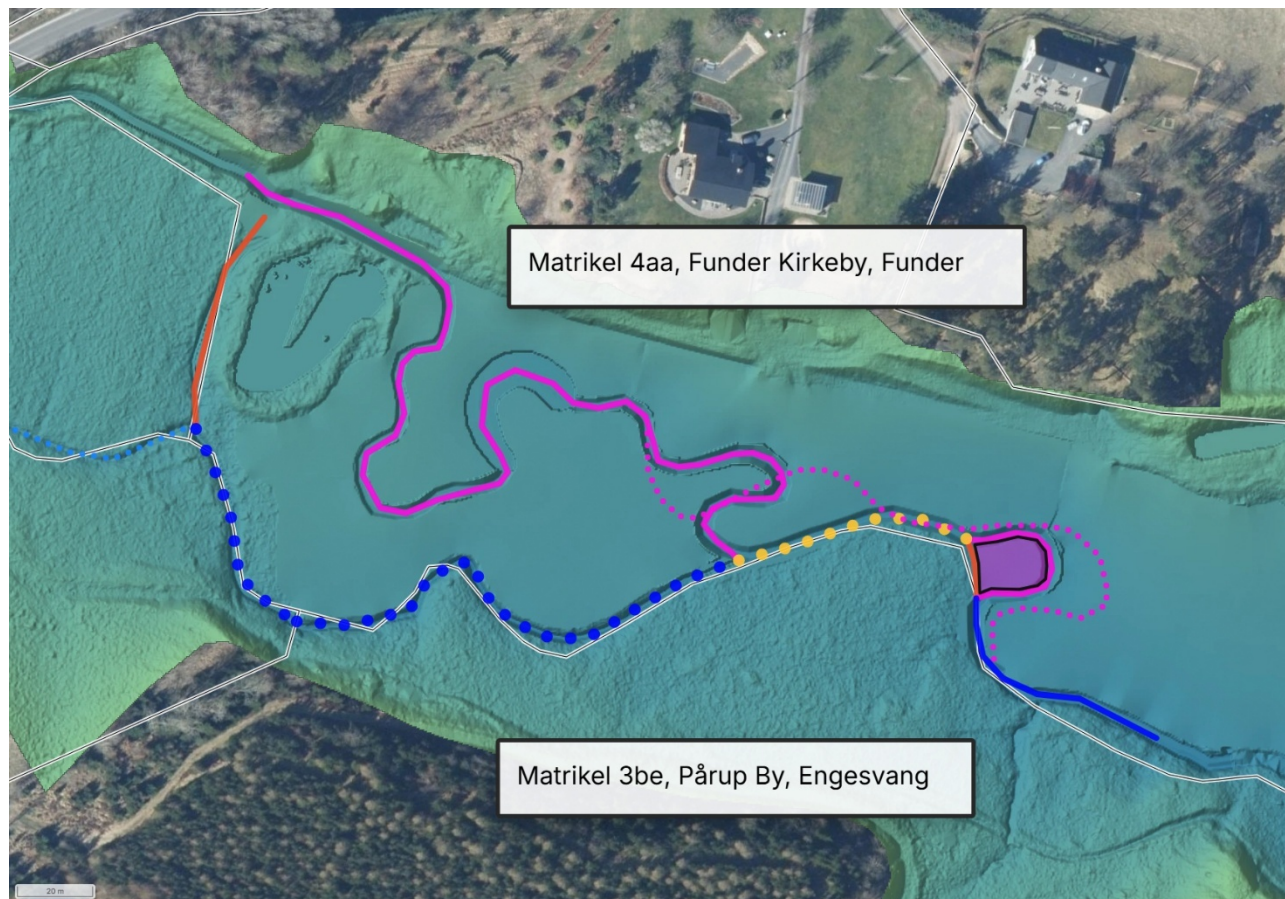
Efter projektgennemførelsen vil der stadig være fiskerettigheder i det gamle forløb af Funder Å. Det vil være et tilløb (figur 5), der fører en mindre mængde vand end tidligere, men stadig med fri passage for fisk. Vandløbsmyndigheden vurderer derfor, at fiskemulighederne bliver forringet på denne strækning i forhold til tidligere.

Vandløbsmyndigheden vurderer, at i stedet for de ca. 140 meter, som angives af naboen, vil naboen snarere miste ca. 107 meter af sin adgang til fiskerettighederne i Funder Å. Vandløbsmyndigheden har ved denne opgørelse fratrasket 33 meter (som udgør den å-strækning, som naboen opnår adgang til ved overtagelsen af de 200 m² fra dambrugsejeren) fra de 140 meter.

Vandløbsmyndigheden har henvendt sig til Silkeborg Fiskeriforening og DTU AQUA for at få hjælp til at værdisætte fiskerettigheder på en sammenlignelig strækning af Funder Å (bilag 3). På baggrund af vejledningen fra hhv. Silkeborg Fiskeriforening og DTU AQUA, omkring værdifastsættelse af fiskevand og kvaliteten af fiskevandet i Funder Å, vurderes det konservativt, at fiskerettighederne kan værdifastsættes til 2 kr. årligt per meter af strækningen i Funder Å omkring Skærskov Dambrug.

På baggrund af ovenstående, herunder den omstændighed at naboen også kompenseres ved overtagelsen af 200 m² af det tidligere dambrugsareal, er det vandløbsmyndighedens

vurdering, at naboen har ret til en skønsmæssigt fastsat økonomisk kompensation på 4.500 kr. for tab af fiskerettigheder på en strækning af 107 meter af hovedforløbet af Funder Å.

Figur 5. Oversigt over de vandløbs- og matrikelmæssige forhold i projektområdet ved Skærskov Dambrug. Den hvide streg symboliserer matrikelskel, hvor man kan se, at det nuværende forløb af Funder Å (den blåstiplede linje) udgør skellet mellem matrikel 3be og 4aa. Den blåstiplede linje angiver samtidig det nye tilløb til Funder Å, som bliver det nye matrikelskel. Pink streg angiver det nye forløb af Funder Å gennem det gamle dambrugsområde. Forløbet af Funder Å er blevet tilrettet efter høringssvar for at imødekomme et ønske fra en nabo, om at bevare en større del af Funder Å som skel. Den gulstiplede linje og pink streg i den højre del af kortet angiver tilpasningen, hvor den stiplede pink linje angiver forløbet af åen før tilpasningen. Den pink flade angiver det areal, som dambrugsejer overdrager til naboen. De røde streger angiver afsnøringer af det gamle forløb.

Tidsplan

Silkeborg Kommune ønsker at gennemføre projektet i løbet af efteråret 2025 afhængigt af om forholdene er til at køre med maskiner i området. Projektet forventes at strække sig over 4 uger.

Økonomi

Silkeborg Kommune afholder alle udgifter til anlægsarbejdet.

Berørte matrikler

Projektet udføres på arealer der hører til ejendommen Skærskovhedevej 29, 8600 Silkeborg på matriklen 4aa, Funder Kirkeby By, Funder.

Baggrund for afgørelsen

Vandløbsloven

Det fremgår af vandløbsloven, at vandløb kun må reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse. Ved regulering af vandløb forstås ændring af vandløbets skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg.

Silkeborg Kommune vurderer, at afsnøring og omlægning af Funder Å vil bidrage til en samlet forbedring af vandløbets fysiske og økologiske tilstand. Reguleringen indebærer etablering af et længere og mere slynget og terrænnært forløb med flere stryg og skjulesteder til gavn for smådyr og fisk. Samtidig vil hævnningen af vandstanden reducere CO₂-udledningen fra arealerne. På baggrund af ovenstående vurderes det, at der kan meddeles tilladelse til afsnøring og omlægning af Funder Å.

Naturbeskyttelsesloven

Funder Å er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om generelt beskyttede naturtyper (figur 5), hvorefter tilstanden ikke må ændres. Bestemmelsen administreres restriktivt, og der meddeles normalt kun dispensation til meget begrænsede eller naturforbedrende foranstaltninger.

Silkeborg Kommune vurderer, at den planlagte afsnøring af det beskyttede vandløbstracé på 320 meter samt sløjfning af to mindre stækninger på henholdsvis 51 m og 22 m af det eksisterende forløb samlet set vil medføre en væsentlig naturforbedring i området. Dispensationen til afsnøringen er en forudsætning for, at vandstanden i det reetablerede dambrugsområde kan hæves, hvilket vil fremme en positiv naturudvikling, reducere CO₂-udledning og skabe et længere og mere varieret vandløbstracé. Yderligere er sløjfningen af den 22 m lange strækning nødvendig for, at der kan etableres et mere slynget forløb af Funder Å. Dette vil gavne smådyrsfaunaen og forbedre de økologiske forhold i vandløbet. På denne baggrund vurderes det, at der kan meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til afsnøring af det eksisterende vandløbstracé herunder nedlægning af to stræk af det nuværende forløb.

Det nye forløb af Funder Å registreres som § 3-beskyttet vandløb, foruden at den eksisterende registrering bibeholdes, dog med undtagelse af de strækninger, der sløjfes.

Figur 5. Funder Å er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (blå linje på ovenstående kort).

Projektets effekter

Natur og miljø

Vandområdet - målsætning og tilstand

Projektet berører et åbent vandløb – Funder Å. Vandløbet er offentligt og omfattet af regulativet "Funder Å, Ørnsø og Lyså, regulativ"⁵. Funder Å indgår i Gudenåsystemet.

Funder Å er tildelt miljømålet "god økologisk tilstand" i den statslige vandområdeplan. Ifølge statens MiljøGIS er der ikke opnået god tilstand i vandløbet, da Funder Å har "dårlig økologisk tilstand" grundet tilstanden for fisk. Smådyrstilstanden er vurderet til god økologisk tilstand, mens tilstanden for planter og alger er ukendt. Den kemiske tilstand er "god kemisk tilstand", mens tilstanden for nationalt specifikke stoffer er "ikke-god økologisk tilstand", da miljøkvalitetskravet for zink er overskredet.

Generelt vil nedlæggelsen af dambruget sikre en formindsket udledning af næringsstoffer og fremmedstoffer til Funder Å, hvilket vil forbedre vandkvaliteten nedstrøms projektet og sandsynligvis højne den generelle økologiske tilstand.

Smådyr

⁵ <https://silkeborgsektorplaner.viewer.dkplan.niras.dk/media/3136406/Funder-aa-ornseo-og-Lysaa-regulativ.pdf>

Tilførsel af groft substrat til vandløbet vil skabe mere variation og flere levesteder for smådyrene. Hele strækningen har høj økologisk tilstand for smådyr, og der er derfor gode muligheder for rekruttering af smådyr, når de fysiske forhold er blevet forbedret ved projektet. Det vurderes, at projektet vil bidrage til, at indsatsstrækningen fortsat vil opfylde målsætningen for smådyr.

Fisk

Fiskebestanden på indsatsstrækningerne vurderes primært at være påvirket af den naturlige okkerbelastning i Funder Å. Det høje indhold af pyrit i vandløbet begrænser formentlig mængden af smådyr, hvormed fødegrundlaget for fisk begrænses. Der forekommer fisk i vandløbet, men bestandene er relativt små. Prædation fra odder, skarv og fiskehejre kan yderligere reducere bestandene, hvilket understreger vigtigheden af gode skjulesteder for fiskene. Forbedrede fysiske forhold i vandløbet, samt udlægning af gydebanker kan forbedre forholdene for fisk, men effekten afhænger af, om føde- og rekrutteringsgrundlaget er tilstrækkeligt.

Planter

De planlagte tiltag vil etablere et fast bundsubstrat og dermed forbedre vilkårene for de egentlige vandløbsplanter. Den nuværende tilstand for vandplanter er ukendt, men projektet forventes at have en positiv indvirkning. Effekten vurderes dog ikke at være direkte målbar.

Samlet set vurderes projektet at bidrage positivt til, at Funder Å kan opfylde målsætningen i vandområdeplanerne 2021-2027 om at opnå god økologisk tilstand.

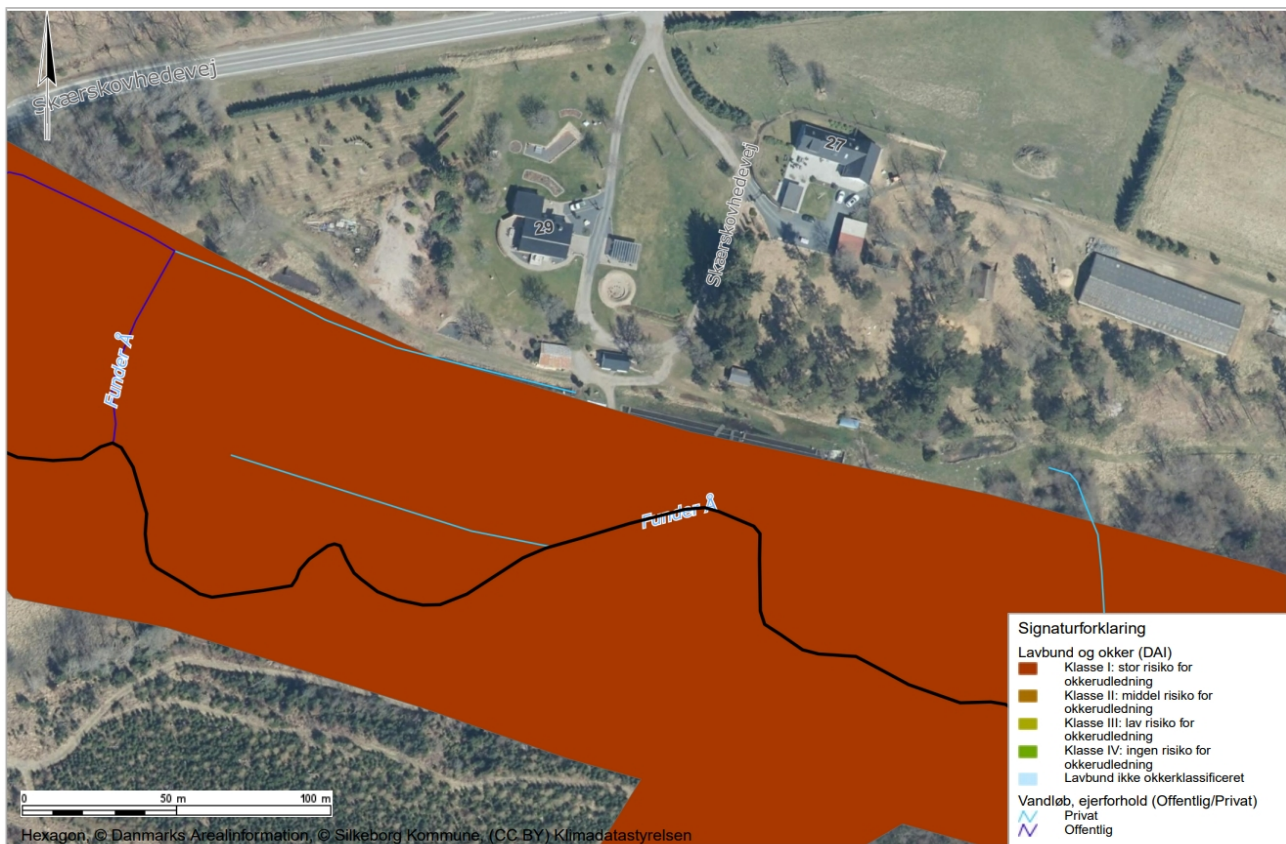
Regulativ

Funder Å er et offentligt vandløb og omfattet af regulativet "Funder Å, Ørnsø og Lyså, regulativ". Det eksisterende forløb af Funder Å fastholdes for værende som offentligt vandløb. Samtidig udlægges det nye forløb af Funder Å ligeledes som offentligt vandløb. Reguleringen vil blive indarbejdet i den næste regulativopdatering.

Okker

Arealet ved Skærskov Dambrug er på baggrund af okkerkortlægningen Klasse I (Stor risiko for okkerudledning) (figur 6). Der er også markante visuelle spor efter okkerforurening i området. Dog er Funder Å naturligt okkerbelastet.

Generelt vil et lavbundsprojekt, hvor det øvre grundvandsspejl hæves, nedsætte risikoen for okkerudvaskning, da de pyrit-holdige jordlag ikke iltes i samme grad som i drænedde jorder.

Figur 6. Arealet ved Skærskov Dambrug er på baggrund af okkerkortlægningen udpeget til Klasse I (Stor risiko for okkerudledning).

Afvandingsmæssige konsekvenser

Omlægningen af Funder Å vil resultere i ændrede vandstandsforhold i begrænset omfang. Arealerne langs det nye forløb vil have en forøget oversvømmelsesfrekvens, men grundet vandløbets placering i de laveste dele af terrænet, vil vandet hurtigt trække sig tilbage efter oversvømmelser. Projektet resulterer derfor i en større interaktion med ådalen i form af flere forholdsvis kortvarige oversvømmelser.

Etablering af gydebankerne vil resultere i lokale vandspejlsstigninger omkring selve bankerne og et kort stykke opstrøms. Erfaringer viser at udlægning af gydebanker på 20-25 cm tykkelse medfører en lokal vandspejlsstigning på ca. 10-12 cm ved bankens startpunkt under en middelvandføring. Vandspejlshævnningen vil aftage i opstrøms retning fra gydebanken. Påvirkningen på vandspejlshøjder vil altid være mest markant ved lav vandføring, hvor det er bundkoterne der især er betydende for vandspejlshøjden. Ved større afstrømninger betyder vandløbets generelle profil med skråningsanlæg mere for vandspejlshøjderne, da vandet ved en høj afstrømning fylder en større andel af den brede del af vandløbsprofilen. Slyngningen af vandløbet vil derfor have en større betydning på de afstrømningsmæssige forhold.

Der er foretaget beregning af vandspejl for det projekterede forløb af Funder Å. På baggrund af beregningerne vurderes det, at projektet ikke påvirker opstrøms afvanding ved normal eller ved en vintermedianmaks hændelse. Yderligere er der ingen afvandingsinteresser i selve

projektområdet.

Offentlig høring

Projektet har været i offentlig høring på kommunens hjemmeside i fire uger fra d. 23. juni 2025 til d. 21. juli 2025.

Silkeborg Kommune har i høringsperioden modtaget én bemærkning fra en lodsejer, der ejer en matrikel op til Funder Å – se bilag 1.

På baggrund af høringssvaret har Silkeborg Kommune tilrettet slyngningen af det nye forløb af Funder Å samt tilløbet fra det gamle forløb til det nye.

Partshøring

Vandløbsmyndigheden har foretaget partshøring af projektejer og naboen, ejeren af matrikel 3be, Pårup By, Engesvang i relation til den økonomiske påvirkning og eventuelle erstatning for denne.

Projektejer har indsendt bemærkninger den 14. oktober 2025, hvor det bemærkes:

- at naboen allerede er blevet tilgodeset i projektet ved at få overdraget et jordstykke omkring et af åens nye slyng,
- at naboen stadig vil have adgang til fiskerettigheder i et nyt mindre vandløb med mindre vandføring men med fri passage for fisk,
- at projektet allerede er blevet tilpasset for at imødekomme naboens ønske om at bevare Funder Å som skel og
- at en eventuel værdistigning af dambrugsejers matrikel ikke skal påvirke fastlæggelse af erstatning for naboens ejendom.

Projektejer mener på den baggrund, at naboen lider et så lille tab, at der ikke skal udbetales økonomisk kompensation.

Partshøringen af naboen er foretaget i perioden fra den 29. oktober 2025 til den 5. november 2025. Partshøringen vedrørte projektejers bemærkninger af 14. oktober 2025 samt de indhentede oplysninger fra Silkeborg Fiskeriforening og DTU AQUA.

Naboen har indsendt bemærkninger den 4. november 2025 (bilag 4). Bemærkningerne bidrog ikke med nye oplysninger, og har ikke givet anledning til en ændret vurdering af den økonomiske påvirkning.

Silkeborg Kommunes vurdering

Etablering af projektet, hvor Skærskov Dambrug nedlægges, har til formål at reetablere naturen på arealet, hæmme udledningen af CO₂ ved at hæve vandstanden på arealet samt at forbedre tilstanden og habitaterne i Funder Å ved at etablere et terrænnært slynget forløb med gydebanker og skjulesten. Projektet vurderes således at skabe 1,2 ha ny våd natur op ad eksisterende sammenhængende natur i Funder Ådal. Yderligere er det kommunens vurdering,

at projektet ikke vil medføre negative miljøpåvirkninger eller afvandingsmæssige gener på de omgivende matrikler. Ansøgningen kan derfor imødekommes på de stillede vilkår.

Forhold til anden lovgivning

VVM-bekendtgørelsen

Reguleringen er omfattet af bilag 2, punkt 10. f, i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)⁶:

10. f) Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb.

Projektet er VVM-screenet, og kommunen har truffet afgørelse om, at en særlig vurdering af virkninger på miljøet fra det ansøgte projekt ikke er nødvendig. Afgørelsen er truffet efter § 21 i VVM-bekendtgørelsen.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Store dele af projektområdet, foruden Funder Å, er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og gennemførelsen af projektet kræver en dispensation fra § 3-beskyttelsen. Silkeborg Kommune har den 25. september 2025 meddelt dispensation til projektet.

International naturbeskyttelse

Kommunen må, i henhold til habitatbekendtgørelsen⁷, ikke give tilladelser og dispensationer til projekter, der kan skade de internationale naturbeskyttelsesområder eller arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget (bilag II-arter), eller de strengt beskyttede arter på det tilhørende bilag IV (bilag IV-arter). Kommunen skal derfor vurdere den mulige påvirkning i sagsbehandlingen.

Natura 2000-områder

Nærmeste Natura 2000-område i luftlinje er habitatområdet H228: Stenholt Skov og Stenholt Mose, som ligger ca. 2,8 km nordvest for projektområdet. Ad vandets vej er nærmeste Natura 2000-område nr. 57, Silkeborgskovene, som ligger ca. 5,9 km nedstrøms projektområdet. Endnu længere nedstrøms ligger Natura 2000-område nr. 45, Gudenå og Gjærn Bakker. På grund af vandløbsretningen vurderes det udelukkende at være relevant at vurdere på sidstnævnte to Natura 2000-områder. Udpegningsgrundlagene for H45 og H181 kan ses af bilag 2.

Nedlæggelsen af dambruget vil sikre en formindsket udledning af næringsstoffer og fremmedstoffer til Funder Å, hvilket vil forbedre vandkvaliteten nedstrøms projektet. I forbindelse med anlægsarbejdet etableres der et midlertidigt sandfang i det nye forløb af Funder Å til at opsamle sand og jord der måtte udvaske i forbindelse med anlægsarbejdet. Sandfanget skal sikre, at nedstrøms dele af Funder Å ikke påvirkes med sand/sediment transport. Projektet forventes derfor ikke at have en negativ påvirkning på sedimenttransport eller vandkvaliteten nedstrøms og dermed påvirke vandløbshabitatnaturtyper i de to habitatnaturtyper. På grund af projektets karakter vurderes det endvidere ikke at påvirke terrestriske habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget.

⁶ LBK nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering.

⁷ BEK nr. 1098 af 21/08/2023 om habitatbekendtgørelse.

I vurderingen af arterne på udpegningsgrundlagene for de to Natura 2000-områder er det relevant at kigge på de arter, der har store leveområder, og således kan findes udenfor habitatområderne. Af relevante arter på udpegningsgrundlagene for de to Natura 2000-områder der har store leveområder er: odder, damflagermus, grøn kølleguldsmed og bæklampret som alle er relativt mobile arter og derfor kan findes udenfor habitatområderne.

Odder færdes i hele Gudenåsystemet, og kan potentielt findes i tilknytning til alle vådområder. Dens yngle- og rasteområder kan findes i hele udbredelsesområdet. Individerne kræver meget plads, hvorfor det er vigtigt med gode spredningskorridorer i form af vandløb og sammenhængende naturområder. Odder er nataktiv og følsom over for menneskelig forstyrrelse. Odder færdes i Funder Å, og der er senest i 2011 fundet spor og ekskrementer under Silkeborgvej 200 meter vest for projektarealet. Silkeborg Kommune vurderer, at projektet ikke vil påvirke yngle- og/eller rasteområder for odderen. Dette skyldes at projektet fortsat medfører et samlet og sammenhængende vandløbsforløb i Funder Å, omgivet af naturarealer og at den del af det nuværende å-forløb der afsnøres og erstattes med forløbet ind over dambrugsarealerne, ikke vurderes at være af særlig betydning for odderen som yngle- og eller rasteområde.

Damflagermus er udbredt i Silkeborg Kommune og er på udpegningsgrundlaget for mange Natura 2000-områder i kommunen. Om sommeren har damflagermus fortrinsvist yngle- og rastesteder i bygninger men kan også benytte hulheder i træer. Damflagermus' ynglekolonier ligger oftest i nærheden af jagtområderne, som er større vandflader af søer, åer, fjorde, sunde og tagrørsbevoksninger. I vinterhalvåret overvintrer formentlig stort set hele den jyske bestand af damflagermus i de fire jyske kalkgruber omkring Viborg. Silkeborg Kommune vurderer, at det ansøgte ikke påvirker damflagermus i og med at der ikke fjernes træer eller bygninger der er potentielle yngle- eller rastesteder for damflagermus. Bevoksningen omkring dambruget består udelukkende af yngre birk- og elletræer samt krat af pil, der ikke vurderes at være egnet som yngle- eller rastested for damflagermus.

Bæklampret og grøn kølleguldsmed kendes ikke fra Funder Å, som sandsynligvis på grund af sin relativt høje forekomst af okker i vandløbet, udbredte skyggede strækninger og udbredte bløde bund i den halvdel af vandløbet, som dette projekt ligger i, heller ikke forventes at være et velegnet leveområde for de to arter.

Projektet vurderes dog at understøtte begge arter, da det forbedrer vandløbet som levested for arterne.

Bilag IV-arter

Der er ikke registreret nogle bilag IV-arter i området. Dog er projektområdet med dets forekomst af moseområder og søer et egnet levested for arter af padder, grøn mosaikguldsmed og arter af flagermus. Den nærmeste kendte forekomst af ovenfor nævnte bilag IV-arter i nærheden er stor vandsalamander, som kendes fra et vandhul 660 meter sydøst for projektområdet på modsatte side af Funder Å og banestien.

For arter af padder gælder, at de vandhuller indenfor projektområdet der nedlægges, ikke vurderes at være velegnede ynglesteder for arter af padder. Dette skyldes at vandhullerne er gamle dambrugsdamme med fuldstændig lodrette brinker og med et fortsat vandindtag fra fødekanalen til dambruget, som gør at vandtemperaturen er forholdsvis lav. Endvidere er to af

dammene omkranset af vegetation, som gør at de er beliggende i skygge. Projektet vurderes derfor ikke at nedlægge yngle- eller rastesteder der er velegnede for arter som stor vandsalamander eller spidssnudet, frø der ellers må kunne forventes at forekomme i området.

Vandhullerne er heller ikke egnede for grøn mosaikguldsmed da der ikke er krebseklo i vandhullerne, som grøn mosaikguldsmed ligger deres æg i.

Der findes flere arter af flagermus over hele Silkeborg Kommune. Flagermusene yngler og raster i sprækker og hulheder i en vis højde, i gamle træer, eller f.eks. i hulheder i huse. Der skal være gode muligheder for ind- og udflyvning ved yngle- og rasteområdet. Flagermus flyver gerne mellem rasteområde og fourageringsområde langs ledelinjer af træer eller vand. Desuden skal raste- og fourageringsområdet ligge nært sammen. Silkeborg Kommune vurderer, at det ansøgte ikke påvirker flagermus i og med at der ikke fjernes træer eller bygninger der er potentielle yngle- eller rastesteder for flagermus. Bevoksningen omkring dambruget består udelukkende af yngre birk- og elletræer samt krat af pil, der ikke vurderes at være egnet som yngle- eller rastested.

Klagevejledning

Vandløbsloven

Afgørelser efter vandløbsloven kan i henhold til lovens kapitel 16 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Adressaten for afgørelsen
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at denne afgørelse er meddelt.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Silkeborg Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Silkeborg Kommune. Hvis Silkeborg Kommune fastholder afgørelsen, sender kommunen klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Silkeborg Kommune. Kommunen videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter om, du kan fritages. [Se betingelserne for at blive fritaget på klagenævnets hjemmeside, naevneneshus.dk](https://naevneneshus.dk)

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på

en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen må ikke udnyttes før klagefristens udløb. I tilfælde af klage må afgørelsen ikke udnyttes, før sagen er afgjort af Miljø- og Fødevareklagenævnet, medmindre nævnet bestemmer andet.

Naturbeskyttelsesloven

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøger, ejeren af ejendommen, offentlige myndigheder, lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen, og landsdækkende foreninger og organisationer, som har beskyttelse af natur og miljø eller rekreative interesser som formål.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Mit-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Silkeborg Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Silkeborg Kommune. Hvis Silkeborg Kommune fastholder afgørelsen, sender kommunen klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Silkeborg Kommune.

Kommunen videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter om, du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på klagenævnets hjemmeside:

<https://naevneneshus.dk/>

Hvis der klages rettidigt, må en tilladelse ikke udnyttes, før klagen er afgjort, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Uanset om der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme noget andet.

Økonomiske tvister

Det følger af vandløbslovens § 23, at enhver, der lider tab ved en regulering jf. § 16, har ret til erstatning.

Det følger af vandløbslovens § 80, at afgørelser om erstatning og andre økonomiske spørgsmål ikke kan behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet. I henhold til vandløbslovens § 73, stk. 1, er det i stedet taksationsmyndighederne der, efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje, fastsætter erstatning efter vandløbslovens § 23.

Hvis man som berørt lodsejer, finder vandløbsmyndighedens afgørelse om erstatning, i forbindelse med naturgenopretningsprojektet, utilfredsstillende, har man mulighed for at rejse en erstatningssag ved taksationskommissionen. Taksationskommissionen er en uafhængig instans under Transportministeriet, som foretager en vurdering af, om der er grundlag for erstatning, og i givet fald fastsætter erstatningens størrelse.

Det er ifølge vandløbslovens § 73, stk. 2 den erstatningssøgende, som skal indbringe sagen for taksationskommissionen. Sagen indbringes for taksationskommissionen ved skriftlig anmodning til kommissionens formand. Anmodningen skal indeholde klagerens krav, en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder, hvorpå kravet støttes, samt en angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren påberåber sig. Klageren skal sammen med anmodningen fremsende kopi af de dokumenter, som klageren agter at påberåbe sig, når klageren er i besiddelse af disse.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Kontaktoplysninger på taksationskommissionen er:

Taksationskommissionen for Randers
Formand, Tia Andersen
c/o Minksekretariatet, 1. instans
Toldboden 2
8800 Viborg

Med venlig hilsen

Mathias Utoft Jørgensen Henneberg
Leder af Vand og Natur

Nicolai Harrekilde
Agrobiolog

Annoncering og underretning om afgørelsen

Denne afgørelse annonceres på kommunens hjemmeside fra dags dato og indtil klagefristen er udløbet. Se www.silkeborgkommune.dk.

Behandling af persondata

Silkeborg Kommune behandler personoplysninger for at kunne behandle reguleringstilladelser. Ønsker du at vide mere om, hvordan vi passer på dine oplysninger, og hvilke rettigheder du har, kan du [læse mere på denne hjemmeside](#).

Direkte underretning

Følgende har modtaget kopi af afgørelsen:

Ansøger

Berørte lodsejere

Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, e-mail: jyllandskredsen@botaniskforening.dk

Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening Lokalkomité, e-mail: silkeborg@dof.dk

Danmarks Naturfredningsforening lokal, e-mail: dnsilkeborg-sager@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, e-mail: dn@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk;

tha@sportsfiskerforbundet.dk; oestjylland@sportsfiskerforbundet.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Fiskeristyrelsen, Fiskeriinspektorat Øst, e-mail: inspektoratoest@fiskeristyrelsen.dk

Friluftsrådet, e-mail: lokalraad@friluftsradet.dk

Friluftsrådet Silkeborg, e-mail: silkeborg@friluftsradet.dk

Museum Silkeborg, e-mail: info@museumsilkeborg.dk

Silkeborg Fiskeriforening, e-mail: Formand@silkeborg-fiskeriforening.dk

Bilag 1 – Høringssvar

Høringssvar modtaget den 4. juli 2025 fra privatperson:

”Jeg er ejer af matrikelnumrene 2c og 3be. Disse 2 matrikler har været i familjens eje i mere end 75 år og med mig som ejer siden 2018. Jeg købte arealet blandt andet på grund af fiskemulighederne. Og som I nævner er åen skel mellem Ikast/Brande og Silkeborg kommune. Jeg har åen hele vejen langs mit skel og det ønsker jeg fortsat at have! Så jeg ønsker ikke at få flyttet åen bort fra mit skel! Jeg foreslår at I laver sving og gydebanker ved åens oprindelige forløb istedetfor at flytte det til den tilgravede kanal som blev lavet i forbindelse med oprettelsen af fiskeriet.”

Bilag 2 – udpegningsgrundlag for Natura 2000-områder

Habitatområde nr. H181

Silkeborgskovene	Natura 2000 nr. N57	Kode	Udpegningsgrundlag
		3110	Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
		3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
		3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
		3160	Brunvandede søer og vandhuller
		3260	Vandløb med vandplanter(g)
		3270	Vandløb med tidvis blottet mudder med etårige planter(g)
		4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
		6210	Kalkoverdrev*(n)
		6230	Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund*(n)
		6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
		7110	Aktive højmoser*(n)
		7140	Hængesæk og andre kærssamfund dannet flydende i vand
		7220	Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand*
		7230	Rigkær
		9120	Bøg på morbund med kristtorn
		9130	Bøg på muldbund
		9160	Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
		9190	Stilkegeskove og -krat på mager surbund(n)
		91D0	Skovbevoksede tørvemoser*
		91E0	Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld*
		1096	Bæklampret (Lampetra planeri)
		1166	Stor vandsalamander (Triturus cristatus cristatus)
		1318	Damflagermus (Myotis dasycneme)
		1355	Odder (Lutra lutra)

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet.

(g) og (n) henviser til naturtyper og arter der kun optræder på henholdsvis gammelt og nyt udpegningsgrundlag.

Habitatområde nr. H45

Gudenå og Gjern Bakker	Natura 2000 nr. N49	Kode	Udpegningsgrundlag
		3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden(n)
		3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
		3160	Brunvandede søer og vandhuller(n)
		3260	Vandløb med vandplanter
		3270	Vandløb med tidvis blottet mudder med etårige planter(g)
		4010	Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
		4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
		6230	Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund*
		6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop(n)
		6430	Bræmme med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
		7140	Hængesæk og andre kærksamfund dannet flydende i vand
		7220	Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand(g)*
		7230	Rigkær
		9120	Bøg på morbund med kristtorn
		9190	Stilkegeskove og -krat på mager surbund(g)
		91D0	Skovbevoksede tørvemoser*
		91E0	Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld*
		1037	Grøn Kølleguldsmed (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)
		1096	Bæklampret (<i>Lampetra planeri</i>)
		1166	Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus cristatus</i>)
		1318	Damflagermus (<i>Myotis dasycneme</i>)
		1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet.

(g) og (n) henviser til naturtyper og arter der kun optræder på henholdsvis gammelt og nyt udpegningsgrundlag.

Bilag 3 – værdifastsættelse af fiskerettigheder

28. oktober 2025

Notat om værdifastsættelse af fiskerettigheder

Undertegnede har per dags dato været i telefonisk kontakt med Silkeborg Fiskeriforening (SFF), som oplyser, at en generel tommelfingerregel fra deres side er at leje af fiskerettigheder, beløber sig årligt i op til 2,25 kr. per løbende meter afhængig af fiskevandets kvalitet. SFF har fiskerettighederne i Funder Å på matrikel 3e, Funder Kirkeby By, Funder, som ligger umiddelbart opstrøms projektområdet ved Skærskov Dambrug. Til denne strækning af Funder Å oplyser SFF, at fiskevandet er af dårlig kvalitet på grund af den naturlige tilstedeværelse af okker i åen, som sætter sig på fiskenes gæller og hæmmer vejtrækningen.

Undertegnede har desuden per dags dato været i telefonisk kontakt med DTU AQUA, som ligeledes oplyser, at fiskevandet i den del af Funder Å, hvor Skærskov Dambrug er beliggende, er af dårlig kvalitet. De henviser til [*ørredkortet*](#), som viser, at på en målestation (nr. 100) meget tæt på dambrugsområdet, hvor der er befisket senest i 2019, er tætheden af ørredyngel meget lav (2 yngel pr. 100 m). Den økologiske tilstand for fisk regnet ud ved DFFVØ er angivet til *ringe* på pågældende strækning.

Ud fra input fra SFF og DTU AQUA omkring værdifastsættelse af fiskevand og kvaliteten af fiskevandet i Funder Å, vurderes det konservativt, at fiskerettighederne kan værdisættes til 2 kr. årligt per meter fiskevand af strækningen i Funder Å omkring Skærskov Dambrug.

Nicolai Harrekilde
Agrobiolog

Bilag 4 – bemærkninger fra nabo i partshøringen

Bemærkninger modtaget den 4. november 2025 fra nabo, ejer af matrikel 3be, Pårup By, Engesvang:

"Hej.

Der går ikke langt imellem I opfordrer mig til at bede om kompensation, til at I mener at jeg ikke har ret til noget som helst! Jeg er jo kun interesseret i at jeg har hovedforløbet af Funder å som mit skel, altså åen skal løbe der hvor den har været siden istiden.

Og hvis I ikke mener at der ikke vil være meget forskel på vandmængden i de 107 meter å før og efter flytningen, vil det jo være på sin plads at lade det være som det er i dag! Der løber jo rigeligt vand i det nye forløb!

Der er brugt mange penge på at fjerne gamle fiskedamme som ikke har været i brug i mange år, samt at rydde op på fiskerigrunden i gammelt produktionsudstyr. En udgift som ellers skulle have været betalt af ejeren i forbindelse med salg.

At I så oven i købet siger at der ikke er nogen fisk i åen, og at den dermed ikke har nogen værdi, skuffer mig! Jeg havde forstået at dette projekt skulle forbedre forholdene i åen, samt formindske udvaskningen, ved at hæve vandstanden i området.

Jeg havde håbet at I gjorde noget godt for naturen og ikke kun for øjet!"